

Stormberg-saken – frivillige klimakvoter

Kristiansand tingrett avsa 6.12.2013 dom hvor Stormberg AS ble innvilget skattemessig fradrag for kostnader til innkjøp av såkalte frivillige klimakvoter for årene 2009–11. Dommen ble ikke anket, og skattedirektøren har i media (E24, 12.1.2014) uttalt at samtlige skattekontor må endre praksisen med hensyn til den skattemessige behandlingen av klimakvoter.

Artikkelen er forfattet av:

Advokat
Thor-Erik Andersen
KPMG Law Advokatfirma

Foto: CF-Wesenberg/Kolonihaven.no

Sakens bakgrunn

Stormberg AS krevde i selvangivelsen for 2011 skattemessig fradrag for kostnader til kjøp av klimakvoter for årene 2009 og 2010. Spørsmålet om fradragsrett var tatt opp med skattekontoret sommeren 2011 av selskapets revisor, men skattekontoret hadde ikke kommet med en endelig tilbakemelding på henvendelsen før innsendingen av selvangivelsen for 2011. Skattekontoret oversendte deretter saken til Skattedirektoratet som høsten 2012 konkluderte med at det ikke skulle gis skattemessig fradrag. Vedtak i endringssak ble fattet januar 2013. Stormberg AS tok deretter ut stevning for å få opphevet endringsvedtaket, da slik at innsendt selvangivelse for 2011 skulle legges til grunn.

Før hovedforhandling, men etter stevning, publiserte Skattedirektoratet 12.8.2013 en uttalelse: «Spørsmål om skattemessig behandling av klimakvoter». Konklusjonen i denne uttalelsen er at det skal innvilges skattemessig fradrag for kostnader til tvungne klimakvoter, men ikke for frivillige klimakvoter.

Jeg skal ikke gå gjennom hva en klimakvote er, utover å gjengi Skattedirektoratets beskrivelse i uttalelsen: «Skattedirek-

toratet legger til grunn at en klimakvote er en immateriell rettighet – en rett til å slippe ut klimagasser tilsvarende et tonn CO₂.» Det er på det rene at disse er omsettelige, og at verdien fastsettes til hva kjøperen i markedet er villige til å betale.

Rettslig utgangspunkt

Det rettslige utgangspunktet er skatteloven § 6–1: «(1) Det gis fradrag for kostnad som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt. Bestemmelser som presiserer, utvider eller innskrenker fradragsretten for kostnader som nevnt i forrige punktum er gitt i §§ 6–10 til 6–32.»

Tvistetemaet i saken var om tilknytningskriteriet var oppfylt, dvs. om kostnaden ved kjøp av klimakvoter i tilstrekkelig grad kan knyttes til inntektsskapende aktivitet hos Stormberg AS. Skatteetaten henviste til at sammenhengen mellom utgiften til innkjøp av klimakvoter og inntekten, var for «løs», som var en henvisning til Ska-gen-dommen (Rt. 2012 s. 744). Det ble vist til at det ikke var noen motytelse, samt at det heller ikke var gjort noe forsøk på å verdsette en eventuell motytelse.

Stormberg AS på sin side henviste til at kjøp av frivillige klimakvoter var en bevisst strategi som var både ideologisk og forretningsmessig begrunnet. Det ble av partsrepresentanten gjort rede for at det ene fulgte det andre, og at det i et skarpt marked kunne være avgjørende å skille seg ut på myke verdier, herunder miljøtiltak. Stormberg AS hadde da valgt å satse blant annet på en miljøprofil og markedsføre seg som klimanøytral bedrift. For å kunne markedsføre seg som klimanøytral bedrift er det de facto et vilkår at man kjøper klimakvoter.

Det fremkom, slik jeg oppfatter det, at det ikke forelå praksis på området. Ingen av partene kunne fremlegge dokumentasjon på at spørsmålet hadde vært vurdert tidligere, verken som godkjent eller nektet. (Dette kan synes underlig da det åpenbart er flere selskaper som kjøper klimakvoter og som markedsfører seg som klimanøytrale, eller i alle fall bruker dette aktivt i markedsføringen.)

Faktisk grunnlag

Alle Stormberg-produkter er merket med klimanøytral logo. Alle reklamer, kataloger, skjermdumper mv., er merket med logoen. Det er min oppfatning at markedsføringen av at Stormberg AS er klimanøytral, er svært omfattende. Til og med bærenettet man får ved kjøp i en Stormberg-butikk, har klimanøytral logo på hele siden.

Vilkårene for å kunne markedsføre en virksomhet som klimanøytral i Norge fremkommer i Forbrukerombudets veiledning for bruk av klimapåstander. Det er seks kriterier som alle må være oppfylt:

- Forplikte seg til å beregne egne utslipp
- Redusere egne utslipp etter nærmere fastsatt og verifisert plan
- Utarbeide klimaregnskap
- Kjøpe sertifiserte klimakvoter for restutslippet
- Være helt åpne på hvor store utslipp de har og hvor store klimakvoter de kjøper
- Gjenta denne prosessen med jevne mellomrom

Stormberg AS utarbeider klimaregnskap årlig og kompenserer sitt klimaavtrykk ved å kjøpe klimakvoter for restutslippet. Alle vilkårene var i Stormbergs tilfelle derfor oppfylt, noe som heller ikke var bestridt.

Skattedirektøren uttalte i ovennevnte artikkel i E24 den 12.1.2014 at Skatteetaten under tingrettens behandling av saken fikk ny kunnskap om hvordan Stormberg AS benyttet dette aktivt i markedsføringen. Daglig leder Steinar J. Olsen hadde medbrakt en større mengde produkter hvor klimanøytrallogoen fremkom, som alle ble fremvist, og det var nok en klar oppfatning blant de tilstedeværende at tilknytningskravet var tilstrekkelig dokumentert etter partsforklaringen. Tingrettsdommeren fant da også grunnlag for å kommentere partsforklaringen i dommen slik: «For retten fremstod Jørgensen Olsen med troverdighet når han med stor innlevelse fortalte om selskapets miljøengasjement, og hvordan dette knyttes sammen med selskapets ønske om å befeste sin markedsposisjon som en av de ledende i sportsbransjen.»

Retten vurderinger

Retten vurderte kostnaden som fradragsberettiget. Dette berodde på en helhetsvurdering av mange momenter, men innledningsvis ble det henvist til at mer eller mindre «løst» funderte kostnader til blant annet HMS-tiltak, ISO-sertifisering, motivasjonskurs og sponsorstøtte måtte være sammenlignbare, og at disse var fradragsberettigede gjennom langvarig ligningspraksis.

Skattyters formål med anskaffelsen ble vektlagt. Retten henviste til Skagen-dommen hvor det fremkommer at dette er et relevant moment (da nettopp med motsatt resultat). I Skagen-dommen ble overførselen betegnet som prosjektstøtte, og det ble ikke beregnet merverdiavgift på denne. Gjems-Onstad har i Norsk Bedriftsskatterett (2012) s. 314, uttalt at Skagen i denne forbindelse ble fanget av sine egne

formuleringer i forhold til merverdiavgiften, og at dette av selskapet selv ble omtalt som gaver. Dette forhold var helt motsatt i Stormberg sitt tilfelle hvor kjøper er merverdiavgiftspliktig, samt at det er gjort som en del av en markedsstrategi. Omsetning av klimavoter er merverdiavgiftspliktig, jf. merverdiavgiftsloven § 11-1 nr. 2 (da med «snudd avregning»).

Staten hevdet imidlertid at innkjøpet av klimavoter støttet et konkret miljøprosjekt, og derfor må anses å være et værdedig bidrag uten motytelse. Dette var retten ikke enig i all den tid Stormberg AS ved kjøp av klimavoter har fått utstedt et klimasertifikat som de sammen med en logo kan benytte i sin markedsføring av selskapet som klimanøytralt. Retten vektlegger også de strenge vilkårene som skal til for å kunne markedsføre seg som klimanøytral, samt at Stormberg AS ved sitt innkjøp har kjøpt en rettighet til å kunne markedsføre seg slik med troverdighet.

Tingretten finner at det er en rekke momenter som skal vurderes samlet for å kunne konkludere rettslig. Resultatet av denne bedømmingen ble altså at Stormberg AS skulle innvilges skattemessig fradrag.

Sakens betydning

Det er ikke uten videre enkelt å slå fast hvilken betydning saken vil ha i andre tilfeller, utover at Skattedirektoratet må endre sin uttalelse hvor det kategorisk blir slått fast at det ikke skal innvilges fradrag i skatt for kostnader pådratt til innkjøp av frivillige klimavoter. Skatteetaten har imidlertid ikke kommet med noen domskommentar i skrivende stund, men skattedirektøren har altså uttalt at praksis må endres.

Jeg er tvilende til at det i det hele tatt har vært en ligningspraksis på området all den tid det ikke lykkes for noen av partene å fremlegge slik. Men det synes klart at bedrifter som kjøper klimavoter, vil kunne ha rett til skattefradrag for slike innkjøp. Her kan det oppstå flere spørsmål:

Skal det innrømmes fradrag i det konkrete tilfellet?

Hvor stort fradrag skal i så tilfelle innvilges?

Videre kan det være et spørsmål om innkjøp av klimavoter kan betegnes som en virksomhetskostnad utifra et gjenopprettingssynspunkt.

I Stormberg AS sitt tilfelle var det krevd 100 % fradrag, og ettersom domsslutningen sier at den innsendte selvangivelse skal legges til grunn, så må det da innvilges fullt fradrag i dette tilfellet.

I andre tilfeller kan dette imidlertid kanskje bedømmes annerledes. Dersom Skattedirektoratet finner at det skal foretas en bedømmelse av reklameeffekten, på samme måte som for sponning, vil det innebære at det skal foretas en konkret bedømmelse i hvert tilfelle. Skattedirektoratet kan også velge en løsning hvor man «slipper dette løs», og innvilger fradrag som en ordinær virksomhetskostnad. Omsetning av kvoter er allerede merverdiavgiftspliktig ved snudd avregning, og i disse miljøtider vil det kunne anses som hensiktsmessig å oppfordre til miljøinnsats ved å innvilge skattefradrag for kostnaden. I et rettslig, politisk og samfunnsmessig perspektiv blir det derfor spennende å se hvilken betydning dommen vil få for fremtidig ligningspraksis.

Behov for hjelp?

Ring oss på 23 23 91 91.

BJØRGFJELL
www.bjorgfjell.no *Bemannings*

OSLO • DRAMMEN • TRONDHEIM

SPESIALISTEN INNEN ØKONOMI, REGNSKAP, KONTOR OG ADMINISTRASJON

